

Vlaamse sportfederaties en urban sporten: een case studie

T. De Bock¹, A. Willem², M. Theeboom³ & J. Scheerder⁴

¹Wetenschappelijk medewerker Onderzoeksplatform Sport, Vlaamse overheid; Doctoraatstudent, UGent

²Promotor Onderzoeksplatform Sport, Vlaamse overheid; Hoofddocent Onderzoeksgroep Sportmanagement, UGent

³Promotor Onderzoeksplatform Sport, Vlaamse overheid; Gewoon hoogleraar Onderzoeksgroep Sport & Society, VUB

⁴Promotor-Coördinator Onderzoeksplatform Sport, Vlaamse overheid; Hoogleraar Sport- & Bewegingsbeleid, KU Leuven

Toelichting onderzoek laagdrempelig sporten

Sportfederaties worden geconfronteerd met diverse vormen van urban sporten. Zo is er recent het voorbeeld van parkour. Hoewel het ontwikkelen van parkour als vernieuwende sportvorm binnen een federatiecontext heel wat voordelen biedt, is de integratie van een urban sport in een bestaande federatie een aanzienlijke uitdaging voor trainers en managers. Zo wordt elke urban sport vertegenwoordigd door een autonome community met een eigen culturele identiteit en een andere organisatorische aanpak dan gebruikelijk bij federaties. Dit maakt dat federaties op vele vlakken een andere aanpak dienen te hanteren en zowel inzake doelgroep, product als organisatorisch vernieuwend moeten zijn. Aan de hand van de Gymfed casus 'We are freerunning', wordt in deze deelstudie volgende onderzoeksvraag beantwoord: "met welke mechanismen moeten federatiemanagers rekening houden wanneer ze een urban sport willen aanbieden?".

Methodologie

Onderzoeksdesign

Single-case studie gefocust op de Vlaamse GymFed en de Vlaamse parkour community

Dataverzameling

Er werden diepte interviews afgenomen (n=20) met respondenten van zowel Gymfed als de parkour community

Data-analyse

Codering & analyse van de interviews werd uitgevoerd me NVivo 12

#1

Het onbekende

- Urban sporten, zoals parkour of tricking, zijn een relatief nieuwe vormen van sport en zijn 'een verzamelaam van sporten die zich kenmerken door een vrij (over het algemeen zelf georganiseerd), expressief en creatief karakter en die zich afspelen in een stedelijke setting.'
- Parkour is sinds 2010 in opmars in Vlaanderen en Gymfed besloot, deels op aangeven van de FIG (de internationale gymnastiekbond), parkour te integreren binnen de federatie. Door het specifieke karakter van parkour was de sport echter onbekend terrein voor Gymmanagers: er was o.a. weinig besef van de culturele waarden die omgingen in parkour. Hierdoor verliep de integratie in een eerste fase zeer moeilijk.

- In de eerste fase werd de relatie gekenmerkt door conflicterende belangen en cultuurverschillen. De community was afkerig van het idee om een parkour competitie te organiseren én stond sceptisch tegenover de Gymcoaches, vanwege onvoldoende kennis over culturele als sporttechnische aspecten van parkour.
- Om de conflicterende belangen te overbruggen, was het opzetten van een open en gestructureerde dialoog belangrijk. Omdat de dialoog zeer vruchtbaar bleek, werd deze geïntegreerd in de werking van Gymfed onder de vorm van een *taskforce*. Hierin waren zowel *traceurs* (nl. beoefenaars van parkour) als Gymfed medewerkers vertegenwoordigd. Binnen de *taskforce* werd op vaste tijdstippen nagedacht over de ontwikkeling en toekomst van parkour in Vlaanderen.

- De verankering van de dialoog initieerde volgende processen:
  - Leereffecten:** de parkour community gaf aan weinig kennis te hebben van hoe een sportfederatie georganiseerd en hun strategische doelstellingen. Gymfed was voor hen een *blackbox*. Anderzijds wist de federatie amper van het bestaan van de parkour community en achterliggende culturele waarden. De opgezette dialoog leidde ertoe dat beide partijen meer inzicht kregen in eenianders werking. Deze leereffecten leidde ertoe dat Gymfed besliste om hun idee van de parkour competitie achterwege te laten.
  - Vertrouwenscreatie:** de dialoog zorgde voor wederzijds vertrouwen. Vooral de parkour community was in een eerste fase zeer wantrouwig over Gymfeds intenties om parkour aan te bieden.

#4

Leiderschap

- Om de band met de community verder te versterken, werd een *traceur* binnen Gymfed aangesteld als sporttechnisch coördinator van parkour. Hierdoor werd aan twee noodzakelijke leiderschapsmechanismen voldaan, nl.:
  - Technische expertise.** Door het aanstellen van een *traceur* werd de nodige sporttechnische en culturele kennis binnengehaald om parkour via de Gymfed te ontwikkelen.
  - Gedragsexpertise.** Dit omvat dat de coördinator in staat was om zowel de Gymfed als de bredere community te overtuigen van de samenwerking en de te volgen strategische doelstellingen.

#5

Communicatie & weerstand

- Om parkour te integreren in Gymfed was communicatie richting Gymclubs als de bredere community essentieel. Leden van de parkour community communiceerden voornamelijk via WhatsApp, Facebook & online forums. Gymfed diende nieuwe communicatiestrategieën te ontwikkelen om de brede community te informeren over de samenwerking en weerstand bij de brede community te voorkomen.

- De integratie van parkour in de Gymfed zorgde ook voor capaciteitsopbouw:
  - Het uitgebreide netwerk van Gymclubs maakte het mogelijk dat parkour versneld beschikbaar kon worden gemaakt op lokaal niveau voor beginnende *traceurs*.
  - De relatie van Gymclubs met o.a. lokale besturen en sportdiensten bevorderde de uitbouw van specifieke parkour accommodaties.
  - De community leverde sporttechnische als culturele kennis over hoe nieuwe parkour coaches moeten worden opgeleid.

Conclusie

Voor sportmanagers

- Top-down werken blijkt geen positief effect te hebben want urban sport communities staan vaak wantrouwig tegenover federatiewerkingen. Het is dan ook essentieel om vanuit de community te vertrekken en hen de vrijheid te geven om de sport vanuit de federatie verder te ontwikkelen
- Communities hanteren een informelere communicatie dan federaties gewoon zijn. Federaties dienen dus na te denken over nieuwe manieren van communicatie om communities te kunnen integreren en weerstand bij de brede community te voorkomen
- Federaties kunnen erin slagen om urban sports via de federatie aan te bieden toch is het naïef te denken dat ze de volledige community kunnen integreren. Een deel van de community zal zich steeds afzetten tegen het regulerende karakter van federaties

Voor urban sport communities

- Sportfederaties hebben niet altijd besef van welke groepsdynamiek én culturele waarden schuilgaan achter urban sport communities
- Door samen te werken met federaties kan dit de schaalbaarheid van de urban sport ten goed komen én kan een breder sportpubliek meegenieten van de voordelen